

1. Definition för hållbar utveckling

Hållbar utveckling är en utveckling, som tillfredställer de nuvarande behoven utan att ta bort möjligheten för kommande släktled att tillfredsställa sina egna behov.

2. Utmaningar för en hållbar utveckling i Finland

Utmaningar för en nationell hållbar utvecklingsstrategi

- Folkhälsan: tobak, rusmedel, övervikt, mentala problem, åldrande
- Miljöbelastning orsakad av konsumtion och produktion
- Arbetslöshet
- En åldrande befolkning
- Flyttande av industriarbetsplatser till länder med en låg lönenivå
- Världsomspännande problems och regionala konflikters inverkan på Finlands säkerhet.

3. Pengar

”Först då det sista trädet dött, den sista ån är nedsmutsad och den sista fisken fångad, förstår vi, att vi inte kan äta pengar.”
(Indianhövdingen Seattle)

4. Ekologiskt fotspår

Det ekologiska fotspåret visar, att om alla invånare på jordklotet skulle konsumera lika mycket naturresurser som finländarna, skulle det behövas tre och en halv planet. Med den förbrukning som är i USA skulle det behövas 4,5 planeter.

5. Hållbarhetens tre synvinklar

En hållbar utveckling förutsätter att man tar i beaktande

- en ekonomisk,
- en social och kulturell samt
- en ekologisk hållbarhet.

6. Likgiltighet

3,8% av den elektricitet som förbrukades i Finland år 2009 var miljömärkt.

7. Föreställningar

”Sortering av avfall och insamling av bioavfall är onödigt bestyr... På avstjälningsplatsen samlas det här sorterade avfallet i alla fall i samma hög, eftersom det inte finns utrymme att lagra allt sorterat avfall.”

8. Attityder

- Hälften av finländarna säger sig vara redo att pruta på den egna levnadsstandarden för nedsmutsnings- och miljöproblemens skull.
- En tredjedel av finländarna anser att man i naturskyddets namn begränsar ekonomisk och industriell verksamhet för mycket.

9. Kanske det går bort

”Jag fäster inte uppmärksamhet vid vad som pratas i media om klimatförändringen. Det är alltför skrämmande och övermäktigt. En del vetenskapsmän säger, att det är en del av naturens kretslopp och inte annars heller beror på människornas agerande.”

10. Vårt ansvar

”Vi som nu lever har inte rätt att förstöra vår planet för kommande släktled och vi har inte rätt att utrota andra arter.”

11. Förhållningssätt till trafiken

- Av antalet kilometer för arbetsresor i Finland körs 79% med personbil och bara 12% med kollektivtrafikmedel
- Över hälften av de som bor i huvudstadsregionen ser inga principiella hinder eller problem med att använda kollektivtrafik. Trots det är det bara var femte som regelbundet använder sig av kollektivtrafiken.
- Man beräknar att antalet bussturer kommer att minska med 500 – 1500 stycken per år bl.a. på grund av brist på offentligt ekonomiskt stöd.

12. Inverkan av ohälsosam kost

Av de barn som är uppfödda på ohälsosam kost kommer högst sannolikt 50% att bete sig asocialt i 17 års ålder jämfört med de som är uppfödda på hälsosam kost. Detta kan förklaras med det att en svag näring kan leda till en lägre intelligenskvot.

13. Överviktens pris

”Uppskattningsvis orsakar övervikt i Finland årligen extra kostnader på 300 miljoner euro. Dessa uppstår av sjukhusvård och medicinering som hänger ihop med ökningen av diabetes, högt blodtryck, hjärt- och kärlsjukdomar samt sjukdomar i stöd- och rörelseorgan.”

14. Färdigmat

I en finsk undersökning ansåg 63% av de tillfrågade att användningen av färdigmat inte är bra för hälsan. Varje finländare äter i medeltal 12 – 15 kg färdigmat per år.

15. En ond cirkel

När människorna börjar besöka de nya stormarkettarna, försvagas närbutikerna och stänger sina dörrar, vilket tvingar alla att göra sina inköp i stormarketer. På detta sätt skapar man en ond cirkel, som ingen ville ha.

16. Avfallets pris

Enligt en undersökning går 1 € per varje 8,50 € som förbrukas i en supermarket till förpackningar. Sedan betalar vi ännu på nytt då förpackningen skall förstöras.

17. Matavfall

Varje finländare kastar per år i medeltal bort 23 kg ätbar mat. Därtill kastar butikerna årligen bort 12 – 14 kg matavfall räknat per finländare.

18. Samhällsavfall i Finland

Mängden samhällsavfall per person steg från 460 kg (år 2005) till 478 kg (år 2008).

19. Vägtrafiken i Finland

I Finland ökade antalet resor gjorda med personbil med 28% mellan år 1989 och år 2009. Under samma tidsperiod minskade bussresorna med 12%. Detta inverkar på luftkvalitet, buller, rusningstrafik och trafikens koldioxidutsläpp.

20. Matkilometrar

Under bra skördeår plockas ungefär 40 miljoner kilo lingon, blåbär och hjortron, vilket betyder bara 5% av skörden. Årligen importerar man till Finland en mångdubbel mängd frukter och bär från utlandet, enbart bananer ungefär 55 miljoner kilo.

21. Avstånd

En finländare rör sig, med olika kommunikationsmedel, i medeltal 48,3 km per dygn.

22. Klimatet blir varmare

2000 – 2009 var i Finland det varmaste någonsin statistikförda årtiondet. Tillförlitlig statistik har förts i vårt land sedan 1840-talet. Medeltemperaturen i Finland stiger 3 – 4 grader under ett århundrade.

23. Elbastu

”Uppvärmning av en elbastu förbrukar rikligt med energi. Om alla elbastu-ugnar skulle kopplas på samtidigt i Finland, skulle inte kapaciteten hos kärnkraftverken i Olkiluoto och Lovisa räcka för att producera den behövliga effekten.”

24. Administrativa utmaningar

Hur syns dessa i praktiken? Den nationella strategin för hållbar utveckling, EU:s strategi för hållbar utveckling, Statsrådets principbeslut för befrämjande av hållbar utveckling, Nordens strategi för hållbar utveckling, Arktiska rådets verksamhetsprogram för hållbar utveckling, FN:s Agenda 21, Johannesburgs verksamhetsprogram för befrämjande av hållbar utveckling och milleniemålen.

25. Minskning av lokala tjänster

Mellan åren 1996 och 2007 förlorade Finland

- 56% av bybutikerna,
- 51% av skolorna med mindre än 50 elever och
- 30% av postens affärer och försäljningspunkter.

26. Ekologisk odling

År 2007 odlades 6,5% av åkerarealen i Finland ekologiskt. I Estland var eko-arealens andel 8,7% och i Sverige 9,9%.

Mängden ekologiskt odlad åkerareal växte under åren 2005 – 2008 med 1,9% i Finland, med 46,2% i Estland och med 51% i Sverige.

27. Lantraser

Av de finländska ursprungliga husdjursraserna

- har lantrassvinet dött ut
 - lapplandskon, östfinsk lantras, Kajanaland grå-får, ålandsfår och alla lantrashönsstammar är hotade;
 - västfinlandsboskap, det finska fåret, den finska geten och den finska hästen är på tillbakagång.
- Inte en enda stam av våra ursprungliga raser är stark.

28. Kemikalier för bomull

För odling av bomull används 25% av bekämpningsmedlen i världen.

För att tillverka en t-skjorta av bomull behövs en kemikaliemängd på 100 g.

29. Julens inverkan på miljön

Den mängd gåvopapper, som britterna varje jul kastar bort, skulle räcka till för att packa in 350 000 av bussarna i London.

30. Fiskerinäringen

Finländarna äter i medeltal 16 kg fisk per år. Av detta är endast 7% fritt uppfödd fisk som fångats av de inhemska yrkesfiskarna. Resten är lax som odlats i Finland eller fisk som transporterats från andra håll i världen.

31. Utrotning

”Utrotning är ett svårt begrepp att förstå. Det är en absolut och slutgiltig händelse, till vilken det inte finns något botemedel vare sig på jorden eller i himlen. En art, som har dött ut, är förlorad för eviga tider.” (Thomas Berry, teolog)

32. Tjernobyli

Enligt EU-kommissionens rekommendationer får inte cesiumhalterna i naturprodukter som säljs överstiga 600 Bq/kg (becquerel per kilo). Ännu över 20 år efter kärnkraftsolyckan kan i Finland, på de områden där de största nedfallen kom, strålningsvärdet vara 4,5 gånger så stort i trattkantareller och 9 gånger så stort i skogsriskor.

33. Gemenskap befrämjar hälsa

Sammanhållning, talkoarbete och kulturintressen ökar antalet levnadsår och livskvaliteten.

34. Vad får producenten i handen?

Av en broilerbröstfilé köpt i butiken går 10% av priset, av lättmjölk 33% av priset och av en hålkaka drygt 3% av priset till producenten. Drygt en tiondedel av priset är mervärdesskatt. Resten av matens pris stannar hos mellanhänderna industrin och butiken.

35. Rejäl handel

Rejäl handel tryggar att producenterna får ett garantipris, som täcker kostnaderna för en hållbar produktion. När marknadspriset är högre än garantipriset, betalas marknadspris. Det här priset innehåller en tilläggsavgift, som placeras i sociala, ekologiska och ekonomiska utvecklingsprojekt, om vilka producenterna själv beslutar.

36. Bindande av växthusgasutsläpp

En ekologisk gård producerar bara en tredjedel av en traditionell lantgårds växthusgasutsläpp.

37. Frivilligarbete

Var tredje finländare utför frivilligarbete, i medeltal 13 timmar per månad. 50 – 64-åringar använder mest av sin tid för frivilligverksamhet. Värdet på det arbete som utförs med frivilliga krafter uppgår till 2,5 miljarder euro per år, räknat enligt minimilön. Summan motsvarar 4,8% av Finlands statsbudget.

38. Guldbönan

Inom världshandeln är kaffet, mätt i värde, näst efter oljan den mest växlade råvaran och den viktigaste exportprodukten i utvecklingsländerna. Den världsomspännande kaffeindustrin gör årligen en vinst på uppskattningsvis 60 miljarder dollar. Mindre än 10% av den summan går till de länder som producerar kaffet.

39. Närdemokrati

Man förhåller sig mest tillitsfull till det kommunala beslutsfattandet i kommuner med mindre än 2 000 invånare och minst tillitsfull är man i städer med mer än 100 000 invånare. I landsbygdsliknande kommuner är förtroendet större än i stadsliknande och tätbebodda kommuner.

40. Servicens betydelse

Enligt finländarna hör den mest viktiga servicen ihop med hälsa och utbildning – viktiga är speciellt hälso-centralläkarservice och grundskolor.

41. Serviceönskemål

Kommuninvånarna vill påverka servicen och anser det vara viktigt att kunna välja mellan olika serviceproducenter.

42. Medborgarinflytande

De mest inflytelserika formerna av att delta i föreningsverksamhet är att delta i en föräldraförening, en politisk organisation/parti och en bya-/stadsdelsförening.

43. Identitet

En invånare identifierar sig med sin hemkommun allt mera

- ju bättre han bedömer att han kan sköta ärenden med kommunen
- ju bättre han anser att kommunens ekonomi är skött
- ju mera han litar på beslutsfattandet i sin kommun
- ju nöjdare han är med den kommunala servicen.

44. De ungas deltagande

De unga deltar livligt bara i idrottsföreningarnas och olika ungdomsorganisationers verksamhet. I annan slags föreningsverksamhet är ungdomarna med i mindre utsträckning än andra.

45. Föreningsaktivitet

Antalet personer som inte hör till en förening har minskat sedan 1970-talet, uppskattningsvis från knappt 40% till t.o.m. under 20%.

46. Familjens uppfostringsansvar

Otryggheten i samhället och det allmänna illamåendet ökar, när familjernas roll som ansvarsbärare av uppfostran blir mera diffus.

47. Regionala skillnader i välmåendet

Psykiska och sociala problem är mera allmänna i de stora städerna, utkomstproblem mera allmänna på den glest bebyggda landsbygden.

48. Landsbygdkultur

Landsbygden av idag lever rätt så långt i en "stadsliknande" gemenskapskultur utan belastningar från det förflutna. Tanken på en idealisk och rotad ursprungsbefolkning på landsbygden kan så småningom flyttas till det etnologiska arkivet.

49. Barn som är ensamma

Enligt en finsk undersökning spenderar grundskolelevernas föräldrar fyra minuter tid tillsammans med sina barn per dag.

50. Hälsa

En promenad på 20 minuter bränner 80 kalorier och en 20 minuters cykeltur 150 kalorier. Av finländska män i arbetsför ålder är 58% och av kvinnorna 42% överviktiga eller lider av fetma. Bara 8% av de kilometer som finländska barn i åldern 6 – 13 år rör sig per dag, sker gående eller på cykel.

Hållbar
BY

CHANS

Hållbar
BY

CHANS